

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Informerende raadsbrief nieuwe Twentse Visie Sport en Bewegen	3703664		20 maart 2024

Geachte leden van de raad,
In de vergadering van 19 maart 2024 heeft het college ingestemd met de Twentse visie op Sport en Bewegen 2024-2027. Met deze brief informeren wij u hierover.

Inleiding

De Twentse Visie op Sport en Beweging 2024-2027 beschrijft de ambities van veertien Twentse gemeenten. Samen vormen deze gemeenten het regionaal Bestuurlijk Overleg voor Sport. Door het bundelen van krachten worden kennis, middelen en capaciteit gedeeld. Dit bevordert het ontwikkelen en uitvoeren van initiatieven op het gebied van sport en bewegen. Dit visiedocument is het vervolg op de beleidsnota uit 2017 Sport en Bewegen in Twente '*Regionale samenwerking is Noaberschap vanuit eigen kracht*'. De veertien gemeenten werken gezamenlijk aan vijf thema's:

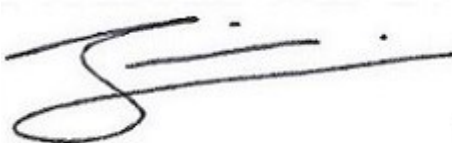
- 1) Inclusief sporten en bewegen
- 2) Talentontwikkeling
- 3) Vitale verenigingen
- 4) Sociaal Veilig sportklimaat
- 5) Sporten in de openbare ruimte

Deze samenwerking realiseert een bevordering in aantrekkelijkheid voor de Provincie en bijvoorbeeld zorgverzekeraars. De focus in 2024 en 2025 ligt met name op de eerste twee thema's. Door het bundelen van krachten wordt kennis effectiever ingezet en gedeeld. Dit betekent dat er meer middelen en capaciteit beschikbaar komt voor het ontwikkelen en uitvoeren van initiatieven op het gebied van sport en bewegen. De nieuwe Twentse visie sluit aan op de nieuwe sport- en bewegvisie van Hengelo en creëert verbinding met (positieve) gezondheid, gezonde leefstijl en omgeving.

Verbinding met bestaand beleid

De vijf thema's sluiten aan op de nieuwe sport- en bewegvisie van Hengelo, vastgesteld op 20 december 2023, en realiseren verbinding bij onder andere openbaar spelen, gezondheid en veiligheid.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris, de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G Schelberg

Bijlagen: 1

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

Twentse visie op Sport en bewegen

2024-2027

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	2
2	TERUGBLIK TWENTSE VISIE 2018 – 2022	3
2.1	OPBRENGSTEN	3
2.2	FINANCIËLE STAND VAN ZAKEN	4
2.3	EVALUATIE REGIONALE SAMENWERKING 2018 – 2022	4
3	VISIE SPORT EN BEWEGEN 2024 - 2027.....	5
3.1	MEERWAARDE VAN REGIONALE SAMENWERKING	5
3.2	SAMEN MET HET WERKVELD	5
3.3	ONZE AMBITIE	6
3.4	BELEIDSKEUZES	7
3.4.1	<i>Inclusief sporten en bewegen.....</i>	<i>7</i>
3.4.2	<i>Talentontwikkeling.....</i>	<i>8</i>
3.4.3	<i>Vitale verenigingen</i>	<i>9</i>
3.4.4	<i>Sociaal veilig sportklimaat</i>	<i>9</i>
3.4.5	<i>Sporten in de openbare ruimte</i>	<i>10</i>
4	SAMENWERKING	11
4.1	BESTAANDE OVERLEGSTRUCTUUR ALS BASIS	11
4.2	RESULTAATGERICHT VERANDEREN.....	12
4.3	MONITORING	13
4.4	SPORTNETWERK OVERIJSEL	13
4.5	FINANCIERING.....	14
	BIJLAGE 1 - WERKWIJZE REGIONAAL OVERLEG SPORT 2024-2027.....	15
	BIJLAGE 2 - VOORSTEL OPVOLGINGSSCHEMA BESTUURLIJKE EN AMBTELIJKE KERNGROEP VANAF 2023.	16
	BIJLAGE 3 - VOORSTEL JAARKALENDER OVERLEG SPORT & BEWEGEN – REGIO TWENTE 2024	17

1 Inleiding

Voor veel inwoners van Twente is sporten en bewegen een populaire vorm van vrijetijdsbesteding. Veel inwoners van Twente zijn lid van een sportvereniging, maar ook steeds meer mensen zijn 'ongeorganiseerd' actief, door zelf te wandelen, hard te lopen of baantjes te trekken in het zwembad. Daarnaast beschikt Twente over een flink aantal (top)sportevenement die hoog aangeschreven staan en die door veel mensen met plezier beleefd worden. Tenslotte is sport en bewegen ook gewoon leuk!

De positieve effecten van sporten en bewegen zijn algemeen bekend; het draagt bij aan een langer en gezonder leven, onder meer door verminderde kansen op obesitas, diabetes en hart- en vaatziekten. Naast deze fysieke effecten hebben sport en bewegen ook mentale effecten. Zo zitten mensen lekkerder in hun vel en is er meer geloof in eigen kunnen.

Sport en bewegen hebben ook een belangrijk sociaal maatschappelijk effect. Het versterkt de sociale banden, verhoogt de participatie en draagt bij aan de leefbaarheid in dorpen en steden.

Sport en bewegen kent geen wettelijk kader maar is desondanks een belangrijk onderwerp op de gemeentelijke beleidsagenda's. Zowel in de vorm van realisatie, beheer en onderhoud van sportaccommodaties als met ontwikkelingen en activiteiten op het gebied van sport- en beweegstimulering. De inzet van sport en bewegen is ook zeer waardevol als middel voor het bereiken van andere gemeentelijke doelen zoals lokaal gezondheidsbeleid en het sociaal domein (WMO, Participatiewet, Jeugdhulp). Naast accommodatiebeleid, sportstimulering en verenigingsondersteuning is in een aantal Twentse gemeenten ook topsport talentontwikkeling een onderdeel van het sportbeleid.

Een integrale benadering van sport en bewegen met andere beleidsterreinen is een belangrijke opdracht voor gemeenten. Vanuit het Integraal Zorgakkoord (IZA) zijn afspraken gemaakt over regionale samenwerking op het gebied van gezond leven en preventie. Er zijn afspraken gemaakt ten aanzien van een regionale preventie-infrastructuur en de inrichting van effectieve ketenaanpak over de domeinen (Zvw, Wpg, Wmo en Jeugdwet) heen. Deze afspraken zijn in het GALA verder uitgewerkt.

Samen met partijen uit de zorg, onderwijs, welzijn, cultuur, natuur, veiligheid, werkgelegenheid, integratie, bedrijfsleven en sport willen de 14 Twentse gemeenten werken aan een vitale samenleving met ruimte voor iedereen.

Met deze visie dagen de Twentse gemeenten elkaar én relevante partners in de regio uit om actief in te zetten op sport en bewegen. Samenwerken in Twente aan een vitale samenleving met ruimte voor iedereen. De thema's in deze visie zijn slechts globaal beschreven. In de uitwerking wordt duidelijk welke ambities de Twentse gemeenten gezamenlijk hebben, wat de toegevoegde waarde van de regionale samenwerking per thema is en hoe de regio Twente zich hiermee gaat onderscheiden.

2 Terugblik Twentse visie 2018 – 2022

2.1 Opbrengsten

In de Twentse visie sport en bewegen in Twente “Regionale samenwerking is Noaberschap vanuit Eigen Kracht!” waren de hoofdlijnen:

- Evenementen
- Bovenlokale sportaccommodaties
- Meedoen door kwetsbare doelgroepen/Gehandicaptensport
- Talenterkenning, ontwikkeling en ondersteuning
- Sport en bewegen voor een vitale en gezonde samenleving

De afgelopen jaren is hier in meer of mindere mate geïnvesteerd en samengewerkt. De thema’s evenementen en bovenlokale accommodaties hebben minder aandacht gekregen.

Inclusief sporten kreeg een flinke impuls door de organisatie van de Special Olympics Nationale Spelen 2022. Er is niet alleen een fantastisch evenement neergezet, maar er is daarmee ook een ‘boost’ gegeven aan inclusief sporten Twente. Dit kan als vliegwiel gebruikt worden om de regionale samenwerking op het gebied van inclusief sporten in de regio Twente een nieuwe impuls te geven.

Er is een start gemaakt met het thema talenterkenning en -ontwikkeling. Zo zijn er o.a. een aantal pilots gedaan op het gebied van talenterkenning en waren er talentregisseurs actief. Met de opbrengsten van die trajecten als basis, wordt door SportNetwerk Overijssel momenteel gewerkt aan een provinciale visie op talentontwikkeling.

Tot slot is binnen het thema gezond bewegen ervaring opgedaan met diverse (hard)loopinterventies. Een belangrijke conclusie daaruit is dat wandelen en/of hardlopen laagdrempelige manieren van bewegen zijn die goed aanslaan bij de betrokken doelgroepen op hun eigen manier. Profileren van Twente als wandelregio is daarmee het onderzoeken waard bij het opstellen van een nieuwe visie.

2.2 Financiële stand van zaken

Tot nu toe ingelegd door deelnemende gemeenten ¹	€ 419.352,-
Afrekening Talentherkenning	€ 13.750,-
	<hr/>
	€ 433.102,-
Uitgaven t.b.v. visie 2018 - 2022	€ 206.365,-
Saldo per 30-8-2023	226.737,-
Recent besloten tot:	
Eenmalige bijdrage sportdag 10 juni 2023	€ 50.000,-
Eenmalige bijdrage TKI&E 2023	€ 11.000,-
	<hr/>
	€ 61.000,-
Nog te besteden	€ 165.737,-

2.3 Evaluatie regionale samenwerking 2018 – 2022

Vanuit de evaluatie onder de 14 deelnemende gemeente zijn de volgende knelpunten naar voren gekomen:

1. Doelstellingen zijn onduidelijk
2. Financiën zijn onduidelijk, loopt daar soms op vast
3. Niet alle gemeenten kunnen meedoen aan pilots
4. Onvoldoende borging van projecten
5. Beperkt beschikbare tijd
6. Onduidelijke rolverdeling

Hierbij zijn de volgende verbeteringen aangedragen:

1. In kaart brengen rolverdeling Gemeenten/Provincie/Sportnetwerk Overijssel (verantwoordelijkheden/rollen) en besluitvormingsproces
2. Resultaatgerichte, realistische en meetbare doelstellingen; het is beter om minder doelstellingen goed te doen, dan veel doelstellingen maar half
3. Betrokkenheid van en bij iedere gemeente

De knelpunten en verbeteringen zijn meegenomen bij het opstellen van de Twentse Visie 2024 - 2027.

¹ De inleg per gemeente was bepaald op basis van 10% vanuit de lokale sportakkoorden + 10% vanuit de verhoging van de Brede Regeling Combinatiefuncties.

3 Visie sport en bewegen 2024 - 2027

3.1 Meerwaarde van regionale samenwerking

Net als in heel Nederland zien wij ook in onze regio serieuze problemen op het gebied van beweegarmoede en de toegankelijkheid, veiligheid en kwaliteit van de sport. Om de uitdagingen van nu en in de toekomst het hoofd te bieden, zien we dat regionaal samenwerken daarin cruciaal is. Daarbij zien we dat iedereen op lokaal niveau aan nagenoeg dezelfde onderwerpen werkt en zelf het wiel aan het uitvinden is. Door het bundelen van onze krachten wordt kennis effectiever ingezet en gedeeld. Hierdoor komt er meer capaciteit en geld beschikbaar voor het ontwikkelen en uitvoeren van initiatieven op het gebied van sport en bewegen.

Daarnaast zijn er onderwerpen die je in de uitvoering logischerwijs samen organiseert. Veelal zijn dit onderwerpen die qua schaalgrootte simpelweg niet lokaal te organiseren zijn. Voorbeelden hiervan zijn een aangepast sportaanbod en talentontwikkeling.

Sport heeft een belangrijke verbindende waarde, tussen mensen, maar ook tussen de gemeenten in onze regio. De Special Olympics zijn daarvan een concreet voorbeeld geweest. Ook de aanwezigere wens voor verbinding met (positieve) gezondheid en de inzet van sport als leefstijlinterventie vraagt, gezien de omvang van het vraagstuk, om een gezamenlijke (netwerk)aanpak.

Door samen te werken worden de gezamenlijke regiogemeenten aantrekkelijk als samenwerkingspartner voor de provincie en grote partijen zoals zorgverzekeraars om samen te investeren in een gezonde en sportieve regio.

Samenwerking vraagt om commitment, betrokkenheid en verantwoordelijkheid van alle deelnemers. Risicofactoren hierbij zijn:

- Veelvoud en diversiteit van actoren die betrokken zijn, allen met een eigen belang.
- Diversiteit in gemeenten die niet allemaal even veel of even snel willen/kunnen.
- De verschillende beleidslijnen en bestuurlijke trajecten die binnen gemeenten gelden.
- Financiële keuzes van individuele gemeenten

Voor toekomstige samenwerking is een aanpak wenselijk waarin structuur, stabiliteit en transparantie wordt geboden. Hierbij dient ruimte te zijn om bij te stellen wanneer dit nodig is. Samenwerken op basis van een gezamenlijk vastgestelde visie zorgt voor de juiste beleidskeuzes, heldere besluitvorming en het elimineren van risico's.

3.2 Samen met het werkveld

Deze visie van de 14 Twentse gemeenten beschrijft wat de gemeenten met elkaar belangrijk vinden op het gebied van sport en bewegen en waarop zij samen willen werken.

Bij de uitwerking en uitvoering wordt aansluiting gezocht bij reeds bestaande ontwikkelingen en wordt gebruik gemaakt van de aanwezige kennis en ervaring van landelijke, provinciale of lokale partners.

Een logische en belangrijke partner is de Provincie Overijssel. Op basis van het provinciale beleid op het gebied van Sociale Kwaliteit is het vanzelfsprekend dat de Provincie Overijssel een partner is bij het realiseren van de gezamenlijke (regionale) ambities op het gebied van sport en bewegen.

Minstens zo belangrijk is het benutten van de eigen kracht van de inwoners van Twente. Samen met hen en alle relevante partijen wordt in de komende jaren invulling gegeven aan de gezamenlijke regionale visie.

3.3 Onze ambitie

De 14 Twentse gemeenten staan voor een leven lang sport en bewegen en zorgen ervoor dat er voor iedereen in elke levensfase een passend en kwalitatief goed sport en beweegaanbod in Twente is.

De Provincie Overijssel heeft de ambitie dat Overijssel tot de top 3 van meest beweegvriendelijke en sportiefste provincie van Nederland behoort. Hierbij kijken wij naar de volgende indicatoren:

Beweegvriendelijk:

- Dichtheid van sportaccommodaties
- Afstand tot sportaccommodaties
- Bewegvriendelijkheid van de omgeving

Sportief:

- Voldoen aan de beweegnorm, waarbij we onderscheid maken tussen:
 - Kinderen (<12 jaar)
 - Jongeren (12 <> 18 jaar)
 - Volwassenen en ouderen
- Lidmaatschap van sportclub of vereniging
- Wekelijks sporten, waarbij we onderscheid maken tussen:
 - Kinderen (<12 jaar)
 - Jongeren (12 <> 18 jaar)
 - Volwassenen en ouderen

De Twentse gemeenten dragen hieraan bij vanuit deze eigen Twentse visie.

Centraal in de samenwerking staat het voor Twente zo unieke *Noaberschap*. Hierbij draait het om samenwerken, vertrouwen en eerlijkheid. Dat is de kracht van Twente; Noabers helpen elkaar.

3.4 Beleidskeuzes

Voor 2024 – 2027 stellen wij een aantal thema's voor die aansluiten bij de landelijke, provinciale en lokale sportakkoorden. Vanuit de herijking Sportakkoord II wordt de link gelegd met het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA).

We starten met twee thema's. Later kunnen eventueel andere thema's toegevoegd worden. Dit is vooral ingegeven doordat we niet te veel zaken tegelijkertijd willen aanpakken. De twee thema's waarmee we willen starten zijn:

- Inclusief sporten en bewegen (2.4.1)
- Talentontwikkeling (2.4.2)

Naast deze twee thema's zijn de volgende mogelijke thema's benoemd:

- Vitale verenigingen (2.4.3)
- Sociaal Veilig sportklimaat (2.4.4)
- Sporten in de openbare ruimte (2.4.5)

Bovenstaande thema's dienen in nauwe samenwerking met betrokken doelgroepen, sportaanbieders, maatschappelijke organisaties en andere relevante partners verder uitgewerkt te worden. In de volgende paragrafen is al wel meer duiding gegeven aan de thema's.

In een eerdere fase is ook 'Evenementen' als mogelijk thema benoemd. Dit onderwerp wordt echter niet gezien als bijzonder thema binnen de visie. Het is een onderwerp dat vooral praktisch, samen met bijvoorbeeld Twente Marketing, opgepakt kan worden. Door het te agenderen tijdens het ambtelijk overleg, blijft het onder de aandacht. Gemeenten hebben een actieve rol in het melden van evenementen bij Twente Marketing.

3.4.1 *Inclusief sporten en bewegen*

Het thema inclusief sporten en bewegen willen we 'breed' oppakken met aandacht voor inclusie en diversiteit. Het is van belang dat iedereen toegang heeft tot sport en bewegen en zich welkom voelt.

Vanuit de SONS 2022 is specifiek aandacht geweest voor de G-sporten. De doelstelling die vooraf was gesteld, was niet specifiek het hosten van het evenement, maar ook het aangepast sporten in de regio een 'boost' geven en verder laten groeien. In de afgelopen jaren zijn door alle 14 Twentse gemeenten stappen gezet om dit te borgen, Een aantal voorbeelden:

- In elk lokaal sportakkoord is inclusief sporten en bewegen gekozen als hoofdthema.
- Elke Twente gemeente maakt gebruik van de landelijke website Uniek Sporten waarmee inzicht in het actuele lokale- en regionale aanbod voor aangepast sporten.
- Iedere Twentse gemeente heeft een contactpersoon voor aangepast sporten

De organiserende gemeenten hebben uitgesproken ook na 2022 blijvend te willen samenwerken aan een inclusieve sportinfrastructuur en aan meer integratie van het aangepast sporten bij de reguliere sportverenigingen en sportevenementen (legacy). We willen het momentum en het enthousiasme van de SONS 2022 optimaal benutten.

Het primaire doel is de instandhouding en het verbreden van het aanbod voor iedereen. Wij vinden dat iedereen toegang moet hebben tot sport en sportfaciliteiten ook als je dat zelf niet kan betalen. Het is onze taak om barrières weg te nemen zodat iedereen kan profiteren van de voordelen van sport en bewegen.

Ambitie

Wij willen dat elke inwoner van Twente een leven lang plezier kan beleven aan sporten en bewegen. Sporten en bewegen moet vanzelfsprekend zijn, ongehinderd leeftijd, lichamelijke of geestelijke gezondheid, etnische achtergrond, seksuele geaardheid of sociale positie.

Doelstellingen

- Verhogen van de diversiteit bij sportverenigingen
- Meer activiteiten georganiseerd voor kwetsbare groepen
- Percentage verenigingen met beleid om het gebied van diversiteit

3.4.2 Talentontwikkeling

Talentontwikkeling waarbij plezier en een veilig sportklimaat voorop staan, is van belang voor alle kinderen. Vanuit het ontdekken van je talent op jonge leeftijd, via een basis van goed bewegingsonderwijs, het gaan sporten bij een verenigingen met goede begeleiding en professionele talentcentra, kunnen kinderen zich optimaal ontwikkelen.

Het is aangetoond dat beleid dat uitsluitend gericht is op het perspectief 'naar de top' negatieve gevolgen heeft voor het verenigingsleven en de sociale cohesie. Andersom geldt dat beleid dat uitsluitend gericht is op de breedtesport negatieve gevolgen heeft voor de topsport (prestaties). Wij geloven dan ook dat de twee elkaar versterken; door vanuit een basis van breed-motorisch opleiden meer mensen met plezier te laten sporten in combinatie met een goede (top)sportinfrastructuur, zal dit resulteren in meer talent dat doorstroomt en betere prestaties.

Talentontwikkeling is de brug tussen de (lokale) breedtesport en topsport. Voor iedere sporter is de beleving (plezier) afhankelijk van de uitdaging. Kinderen met extra talent kun je als gemeente uitdaging bieden door hen met andere talenten te laten trainen en aan competities en toernooien te laten deelnemen. Lokaal zijn er van een bepaalde sport vaak niet genoeg talenten om de gewenste voorzieningen te kunnen bieden. Samenwerking is dan noodzakelijk.

In de regio beschikken we over een kansrijke voedingsbodem voor talenten; we beschikken over een flink aantal sportorganisaties, uitstekende onderwijsinstellingen, goede sportaccommodaties, hoogwaardige technologische bedrijven met veel innovatiekracht en zeer veel kennis en kunde. Dit alles vormt een ideaal klimaat van wonen, trainen en onderwijs, zodat een talentvolle sporter zich kan concentreren op zijn of haar carrière maar ook de breedte-sporter tot zijn recht komt.

We willen het identificeren van talent verbeteren, meer kinderen verleiden naar een sport(vereniging), het kader bij sportvereniging verbeteren (zowel sporttechnisch als pedagogisch), talenten beter doorgeleiden (heldere routes) en de ondersteuning van talent professionaliseren. Dit zijn allemaal zaken die je logischerwijze regionaal organiseert. Sportnetwerk Overijssel wil hierin vanuit haar provinciale rol het voortouw nemen. Samen met bonden, verenigingen, topsportorganisaties en onderwijsinstellingen wil zij bouwen aan talentprogramma's die duurzaam zijn.

Ambitie

Ontwikkelen van een ecosysteem waar kinderen gestimuleerd worden om te gaan (en blijven sporten) en waar een basis is voor talent om zich maximaal te ontwikkelen.

Doelstellingen

- Meer kinderen gaan en blijven sporten
- Meer en betere regionale samenwerking tussen bonden en verenigingen
- Verhogen doorstroom richting topsport

3.4.3 Vitale verenigingen

Sport heeft de kracht om mensen met verschillende achtergronden en verschillende wensen met elkaar te verbinden. Sport kent diverse verschijningsvormen; ongeorganiseerd (bewegen in de openbare ruimte), via commerciële aanbieders en via sportverenigingen. Het sportaanbod in Nederland groeit overall, behalve bij de sportverenigingen.

De rol van een sportvereniging is breder dan het sporten en bewegen alleen; ook het gevoel van verbondenheid is van groot belang. Het draagt bij aan de sociale cohesie en de leefbaarheid in steden, dorpen en wijken. Daarom zetten wij vanuit deze visie daar extra op in. Verenigingen hebben het momenteel echter lastig. Door hoge energieprijzen, een tekort aan vrijwilligers, dalende ledenaantallen, overbelaste bestuurders en steeds meer bureaucratie, worden veel verenigingen in hun voortbestaan bedreigt. Deze problemen worden veelal op gemeentelijk niveau opgepakt.

Daarnaast spelen de nodige veranderingen in de samenleving, zoals vergrijzing, individualisering en nieuwe vormen van sportaanbod de verenigingen parten. Zij zullen zich aan deze maatschappelijke veranderingen moeten aanpassen. Het toekomstbestendig vormgeven van verenigingen is daarom een belangrijk speerpunt.

De genoemde problemen spelen in nagenoeg alle gemeenten en zijn grotendeels identiek. Er is dan ook nog een wereld te winnen door kennisdeling, elkaar inspireren en gezamenlijk zoeken naar oplossingen. Hiermee wordt bovendien voorkomen dat iedereen individueel 'het wiel moet uitvinden'.

Ambitie

Zorgen voor een vitaal verenigingsleven op basis van toekomstbestendige sportverenigingen.

Doelstellingen

Verhogen van het aantal vitale en toekomstbestendig sportverenigingen

3.4.4 Sociaal veilig sportklimaat

Sinds het rapport van Commissie De Vries (2017) is in de sportsector veel beweging op het thema 'sociaal veilige sport'. Het Centrum Veilig Sport, integriteitsmanagers, gedragscodes, de vertrouwenscontactpersoon, opleidingen, VOG's en duidelijke spelregels zijn allemaal voorbeelden van preventieve beleidsmaatregelen die zijn ontwikkeld om een veilig sportklimaat mee te creëren.

Landelijk zijn er inmiddels een aantal repressieve beleidsinstrumenten ontwikkeld om potentiële oorzaken weg te nemen, zoals het Vertrouwenspunt Sport, een pool van speciaal opgeleide adviseurs voor advies en ondersteuning, een incidentenprotocol, het Instituut Sportrechtspraak (ISR) en een pool van aanklagers en een onderzoekscommissie.

Toch blijkt uit onderzoek dat er in de praktijk (te) weinig aandacht wordt besteed aan dit onderwerp. Vaak denken sportaanbieders dat grensoverschrijdend gedrag bij hen niet voorkomt en gaan zij pas na een incident nadenken over maatregelen.

We zetten in op het implementeren en borgen van de randvoorwaarden voor een 'sociaal veilig sportklimaat'. Door het aanreiken van concrete instrumenten en door training en kennisdeling willen we concreet bouwen aan een veiliger sportklimaat in Overijssel. We zoeken hier aansluiting bij landelijke project 'Basiseisen Sociaal Veilige Sport' van waaruit o.a. wordt gewerkt aan een monitor voor gemeenten.

Ambitie

Iedereen moet zich veilig kunnen voelen tijdens het uitoefenen van sport of het bezoek aan sportwedstrijden

Doelstellingen

- Verhogen van het aantal verenigingen dat voldoet aan de basiseisen die worden gesteld in het kader van een sociaal veilig sportklimaat
- Verlagen van het aantal meldingen van wangedrag en geweldsincidenten bij sportaanbieders

3.4.5 Sporten in de openbare ruimte

Uit onderzoek blijkt steeds weer hoe belangrijk het voor mensen is om op bereikbare afstand ruimte te hebben voor ontspanning en beweging. Door het beweegvriendelijk inrichten van de omgeving en een passende recreatieve infrastructuur te creëren, kunnen mensen bovendien verleid worden om meer te bewegen.

Recreatieve en sportieve routes worden steeds drukker bezocht en lopen daardoor tegen hun capaciteitsgrenzen aan. Daardoor ontstaan problemen of zelfs schade. Denk aan de drukte in natuurgebieden op mooie dagen of aan verschillende groepen die elkaar in de weg zitten zoals fietsers, wandelaars en ruiters. Toch worden lang niet alle voorzieningen in de openbare ruimte optimaal gebruikt. Sommige voorzieningen zijn vol goede intenties aangelegd, maar voldoen uiteindelijk niet aan een behoefte of liggen niet op een juiste locatie.

De beweegvriendelijke omgeving houdt niet op bij de gemeentegrenzen. Wandel- en fietsroutes lopen nu al vaak over de gemeentegrenzen heen of kunnen daardoor juist aantrekkelijker gemaakt worden. Daarbij houden sporters zich ook niet aan gemeentegrenzen, zij trekken naar die locatie die voor hen aantrekkelijk zijn los van waar deze gesitueerd zijn. Sporten in de openbare ruimte is dan ook een uitgelezen thema om regionaal op samen te werken.

Een goed voorbeeld van de noodzaak tot samenwerking is op het gebied van fietsen en wandelen. Het uitgebreide fiets- en wandelnetwerk dat Overijssel rijk is stopt niet bij de gemeentegrenzen. Bovendien vraagt dit een goede samenwerking met andere beleidsterreinen zoals toerisme en recreatie.

Ambitie

Creëren van een aantrekkelijke regio voor sport en recreatie.

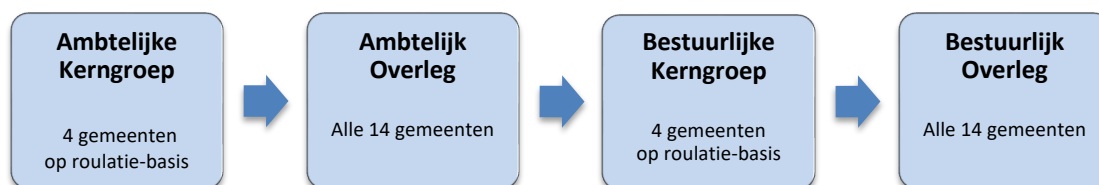
Doelstellingen

- Verhogen van de nabijheid van goede sport- en beweegvoorzieningen
- Verhogen van het aanbod en de kwaliteit van bovenlokale sport- en beweegvoorzieningen

4 Samenwerking

4.1 Bestaande overlegstructuur als basis

De bestaande overlegstructuur in Twente blijft gehandhaafd en geldt als basis voor de samenwerking rondom de nieuwe visie. De structuur bestaat uit een periodiek ambtelijk- en bestuurlijk-overleg.

Bij bovenstaande overleggen worden standaard de Vereniging Sport en Gemeenten (VSG) en SportNetwerk Overijssel (SNO) uitgenodigd. De Adviseur Lokale Sport (NOC*NSF en POS) en een vertegenwoordiger van de provincie worden standaard uitgenodigd bij het ambtelijk overleg.

De ambtelijke kerngroep bereidt de agenda van het brede ambtelijke overleg (AO) voor waarin alle 14 Twentse gemeenten zijn vertegenwoordigd. In de ambtelijke kerngroep zijn de gemeenten vertegenwoordigd waarvan de bestuurders zitting hebben in de bestuurlijke kerngroep.

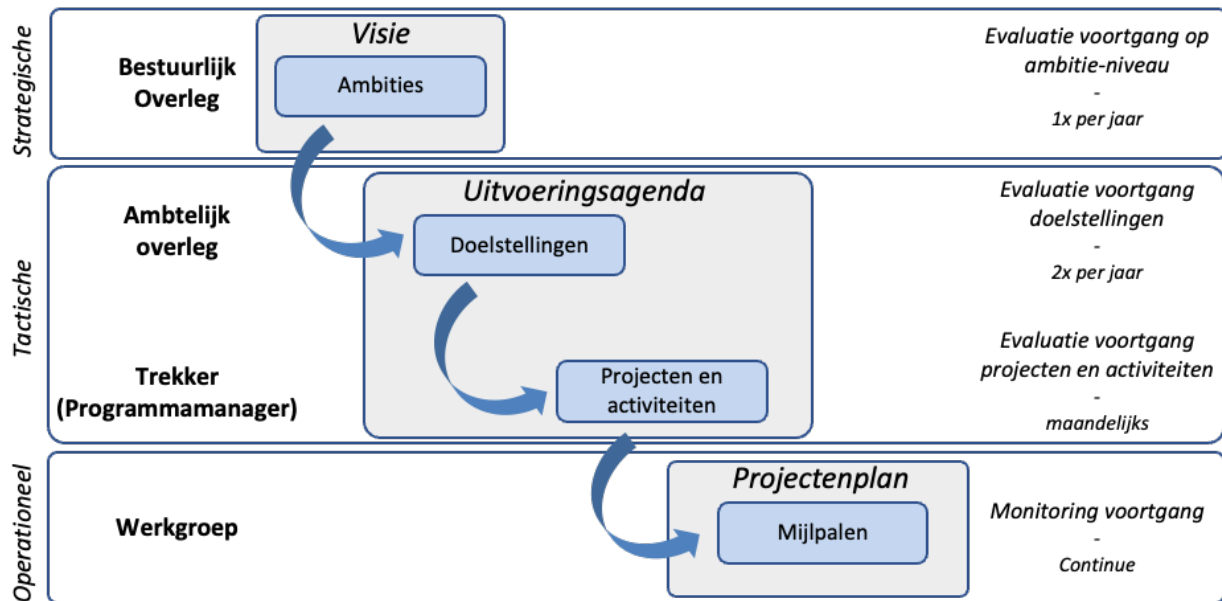
Het ambtelijk overleg bepaalt wat er aan het bestuurlijk overleg (BO) wordt voorgelegd. De bestuurlijke kerngroep bereidt vervolgens de agenda voor het bestuurlijk overleg voor. In het bestuurlijk overleg zitten alle wethouders met de portefeuillehouder sport en bewegen van de 14 Twentse gemeenten.

Naast het concreet besturen van deze regionale visie op sport en bewegen, is de overlegstructuur bedoeld om elkaar te informeren over lokale ontwikkeling en het agenderen van specifieke vraagstukken. Deze kunnen mogelijk leiden tot nieuwe samenwerkingen of een bijstelling van de regionale visie. Alle deelnemende partijen hebben een haal- en brengplicht tijdens de overleggen om zo de regionale samenwerking tot een succes te maken.

Deelname aan de ambtelijke- en bestuurlijke kerngroep is op rolatiebasis. In de bijlage is een rolatieschema opgenomen.

4.2 Resultaatgericht veranderen

We kiezen voor een programmatische aanpak. Programmamanagement is dé manier van werken als er sprake is van een veranderopgave in een complex krachtenveld met meerdere organisaties zoals bij deze Twentse visie. Een groot voordeel van deze manier van werken is dat er altijd één persoon is die het overzicht heeft en die aanspreekbaar is op de uitvoering.

Hierbij hanteren wij de volgende werkwijze:

- De visie wordt in zijn geheel vastgesteld door het bestuurlijk overleg.
- Per ambitie wordt een werkgroep aangesteld die in nauw overleg met de deelnemende gemeenten en andere stakeholders een uitvoeringsagenda opstelt.
- Een uitvoeringsagenda bevat naast een concretisering van de doelstellingen, een beschrijving van wie wat wanneer gaat doen, hoe dit bijdraagt aan de doelstellingen en een uitgebreide begroting.
- Elke uitvoeringsagenda wordt ter besluitvorming voorgelegd aan het bestuurlijk overleg. Bij akkoord mandateert zij het ambtelijk overleg voor de uitvoering binnen de vastgestelde kaders.
- Voor de praktische uitvoering van het uitvoeringsprogramma wordt een trekker (programmamanager) aangesteld.
- Het ambtelijk overleg fungeert als stuurgroep en wordt vier keer per jaar geïnformeerd over de voortgang zodat alle gemeente in de gelegenheid worden gesteld invloed uit te oefenen op het betreffende thema.
- Jaarlijks wordt het bestuurlijk overleg geïnformeerd over de totale voortgang van de uitvoering van de Twentse Visie. Op dat moment vindt ook een evaluatie en (indien nodig) bijstelling van de visie plaats. Eventuele nieuwe thema's kunnen dan toegevoegd worden.
- Uitgangspunt is dat alle gemeenten bij minimaal één van de thema's betrokken zijn.

De uitvoering van de Twentse visie wordt actief gemonitord en regelmatig geëvalueerd. De inzichten en ervaringen worden gedeeld binnen en buiten Twente, zodat ook andere regio's kunnen leren van onze activiteiten.

4.3 Monitoring

Voor een objectieve monitoring van de impact en de evaluatie van de visie, wordt de samenwerking gezocht met de kennisinstituten in Overijssel zoals Hogeschool Windesheim (opleiding Sportkunde), en Saxion.

4.4 SportNetwerk Overijssel

Sinds begin 2022 is SportNetwerk Overijssel (SNO) actief in de regio. Als opvolger van SportService Overijssel en Topsport Overijssel richt zij zich als provinciale sportorganisatie op:

1. het realiseren van een netwerkorganisatie waarin kennis effectief wordt ingezet, gedeeld en geborgd
2. het opzetten en managen van een (regionaal) uitvoeringsprogramma waarin de vele initiatieven, lopende activiteiten, projecten samen komen en verbonden worden.

Het uitgangspunt is 'lokaal als het kan, bovenlokaal als het beter kan'. Door de kracht van de lokale sportinfrastructuur optimaal te benutten, wil SNO een bijdrage leveren aan het realiseren van de ambities op het gebied van sport en bewegen van de provincie Overijssel en die van regio Twente. SNO speelt hierin de rol van verbinder, katalysator en adviseur.

SNO heeft een belangrijke rol gespeeld bij de totstandkoming van deze visie en mogelijk kan zij in de toekomst ook een rol spelen in de uitvoering daarvan. Daarnaast is SNO als de organisator van het Twents Kennis & Inspiratie Event en de Overijsselse Sportontmoeting, ondersteunt zij de samenwerking tussen de Twentse Gemeenten op zowel ambtelijk als bestuurlijk niveau en is zij initiator van het netwerk van sportbedrijven en verenigingsondersteuners op provinciaal niveau. In de toekomst kan SNO een rol spelen in het beleggen van bovenlokale activiteiten op het gebied van aangepast sporten (legacy SONS) en talentontwikkeling.

SNO wordt op dit moment primair gefinancierd door de provincie Overijssel. Deze subsidie loopt eind 2024 af. De provincie is voorstander van een provinciale sportorganisatie en wil dit in de toekomst ook zeker blijven ondersteunen. Een voorwaarde is echter wel dat ook de gemeenten een financiële bijdrage (cofinanciering) leveren in enigerlei vorm.

De toekomstige rol van SNO in relatie tot de diverse thema's zal besproken worden in de werkgroepen en moet integraal onderdeel worden van de uitvoeringsagenda die de werkgroepen gaan opstellen.

4.5 Financiering

Voor de uitvoering van de doelen en acties vanuit de Twentse Visie 2018 – 2022 is gebruik gemaakt van incidentele middelen. Uit de evaluatie is naar voren gekomen dat de voorkeur voor de toekomst uitgaat naar een structurele financiering.

Als basis kiezen we daarom voor een vaste jaarlijkse inleg per gemeente waarin de regionale samenwerking en betrokkenheid tot uiting komt. Het uitgangspunt voor deze jaarlijkse inleg is een bedrag per inwoner.

De werkelijke kosten van deze visie kunnen pas vastgesteld worden na vaststelling van de uitvoeringsagenda's per thema. Deze moeten in 2024 hun beslag krijgen. Het voorstel is om vooruitlopend hierop, bij wijze van startbudget, alvast een inleg per gemeente van 10 cent per inwoner over 2023 en 2024 te doen.

Het startbudget voor de Twentse Visie 2024 – 2027 ziet er daarmee als volgt uit:

Restant bedrag visie 2018 – 2022	€ 165.737,-
Inleg 2023 - bij benadering Te factureren voor 31 december 2023	€ 63.000
Inleg 2024 - bij benadering Te factureren voor 31 juni 2024	€ 63.000
Totaal - bij benadering	€ 291.737

Mogelijk is de provincie Overijssel bereid tot een cofinanciering van de Twentse Visie, op inhoudelijke onderdelen en/of de rol van SNO. Na vaststelling van de visie zullen hierover met de provincie op bestuurlijk niveau afspraken gemaakt moeten worden.

Naast een eventuele cofinanciering door de provincie kan voor de uitvoering van de Twentse Visie ook aansluiting gezocht worden bij landelijke fondsen en subsidies. SNO heeft contact met veel van deze subsidies en fondsen en kan hierbij een rol spelen.

Daarna kan de definitieve inleg per gemeente, die zal gaan gelden met ingang van 2025, vastgesteld worden.

Bijlage 1 - Werkwijze regionaal overleg Sport 2024-2027

Zie ook opvolgingsschema in bijlage 2

Groep	Taken en verantwoordelijkheden	Wie
Ambtelijke kerngroep	Vorbereiden ambtelijk overleg. Vorbereiden overleg bestuurlijke kerngroep. Vorbereiden bestuurlijk overleg. Notuleren bestuurlijk overleg.	Gemeente Oldenzaal Gemeente Enschede Gemeente Losser Gemeente Haaksbergen SNO VSG
Ambtelijk overleg	Bespreken regionale ontwikkelingen en samenwerking. Kennisdeling en informatie-uitwisseling. Input geven voor bestuurlijk overleg.	Beleidsambtenaren Sport van de 14 Twentse gemeenten. SNO VSG Wel uitnodigen, niet standaard aanwezig: Adviseur Lokale Sport Provincie Overijssel
Bestuurlijke kerngroep	Vorbereiden bestuurlijk overleg in samenwerking met ambtelijke trekkersgroep. Wisselend voorzitterschap.	Wethouders Sport van de gemeente Enschede, Losser, Oldenzaal en Haaksbergen samen met ambtelijke kerngroep
Bestuurlijk overleg	Bespreken regionale ontwikkelingen en samenwerking. Besluitvorming	Alle wethouders sport van de 14 Twentse gemeenten Ambtelijke werkgroep. SNO VSG

Rol	Taken en verantwoordelijkheden
Provincie Overijssel	Input geven over regionale ontwikkelingen/ subsidiemogelijkheden. Ondersteuning ambtelijk en bestuurlijk overleg en informerende rol bij het ambtelijk en bestuurlijk overleg.
SNO	Input geven over regionale ontwikkelingen/ subsidiemogelijkheden. Ondersteuning ambtelijk en bestuurlijk overleg en informerende rol bij het ambtelijk en bestuurlijk overleg.
VSG	Ondersteunende rol ambtelijk overleg: Stelt met ambtelijke kerngroep agenda samen en zorgt voor: Versturen uitnodiging en bijlagen. Regelen locatie: Voorzitterschap ambtelijk overleg Informerende rol bij het bestuurlijk overleg.
Adviseur Lokale Sport Overijssel	Advisering gemeenten inzake sportbeleid, sportakkoorden en sportstimulering.

Bijlage 2 - Voorstel opvolgingschema bestuurlijke en ambtelijke kerngroep vanaf 2023.

Uitgangspunten:

- Minimaal 2 keer per jaar bestuurlijk overleg (fysiek en online)
- Maximale zittingsduur is 2 jaar (vergroot inzet en betrokkenheid gemeenten)
- Ambtelijke ondersteuning vloeit voort uit samenstelling bestuurlijke kerngroep.

Gemeente	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Oldenzaal	X						X
Enschede	X						X
Haaksbergen	X	X					
Losser	X	X					
Twenterand		X	X				
Almelo		X	X				
Hof van Twente			X	X			
Rijssen-Holten			X	X			
Wierden				X	X		
Tubbergen				X	X		
Borne					X	X	
Hellendoorn					X	X	
Dinkelland						X	X
Hengelo						X	X

Bijlage 3 - Voorstel Jaarkalender overleg Sport & Bewegen – regio Twente 2024

Datum	Bijeenkomst	Waar
Januari		
24 januari- 10.00u t/m 11.00 uur	Ambtelijke kerngroep	Online
Februari		
13 februari - 10.00u t/m 12.00 uur	Ambtelijk overleg	n.t.b.
28 februari - 15.30u t/m 16.30 uur	Overleg bestuurlijk/ambtelijke kerngroep	Online
Maart		
20 maart - 10.00u t/m 12.00 uur	Bestuurlijk overleg	Online
27 maart -10.00u t/m 11.00 uur	Ambtelijke kerngroep	Online
Mei		
14 mei - 10.00u t/m 12.00 uur	Ambtelijk overleg	n.t.b.
Augustus		
21 augustus – 10.00u t/m 11.00 uur	Ambtelijke kerngroep	Online
SEPTEMBER		
10 september - 10.00u t/m 12.00 uur	Ambtelijk overleg	n.t.b.
18 september - 15.30u t/m 16.30 uur	Overleg bestuurlijk/ambtelijke kerngroep	Online
OKTOBER		
2 oktober -14.00 t/m 16.00 uur	Bestuurlijk overleg	Fysiek
16 oktober – 10.00 u t/m 11.00 uur	Ambtelijke kerngroep	Online
NOVEMBER		
5 november - 10.00u t/m 12.00 uur	Ambtelijk overleg	n.t.b.
13 november - 15.30u t/m 17.00 uur	Optioneel: overleg bestuurlijk/ambtelijke kerngroep	Online
27 november - 14.00u t/m 16.00 uur	Optioneel: bestuurlijk overleg	Online

Uitgangspunten:

- 4 keer per jaar ambtelijk overleg.
- 2 keer bestuurlijk overleg plus 1 keer optioneel (online en fysiek)
- Ad-hoc overleg altijd mogelijk en inpasbaar